

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ 2020-21
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 27 Μαΐου 2021

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 90΄ ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

(για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε **μόνο τις απαντήσεις.**
4. Να αποφύγετε τη χρήση του όνοματός σας στις απαντήσεις σας.
5. Να απαντήσετε **μόνο με μπλε πένα**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα (1) στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β περισσεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Πτολεμαίος	α. principatus
2. Κίμων	β. γλύπτης στην αρχαία Αθήνα
3. Οκταβιανός	γ. «και νεκρός ενίκα»
4. Φειδίας	δ. συμπολιτείες
	ε. φοινικικό αλφάβητο
	στ. ελληνιστικό βασίλειο Αιγύπτου

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να συμπληρώσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις με μία από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς των προτάσεων και δίπλα από τον κάθε ένα το γράμμα που απαιτείται για τη συμπλήρωση.

1. Το Συνέδριο της Κορίνθου προέβλεπε

- α. πανελλήνια συμμαχία, αμυντική και επιθετική, εναντίον των Περσών.
- β. πανελλήνια συμμαχία, αμυντική και επιθετική, εναντίον των Ρωμαίων.
- γ. πανελλήνια συμμαχία, αμυντική και επιθετική, εναντίον των Ασσυρίων.

2. Ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης ήταν οι αρχιτέκτονες

- α. του ναού του Απόλλωνα Υλάτη.
- β. των Προπυλαίων.
- γ. του ναού του Παρθενώνα.

3. Η τελευταία και οριστική σύγκρουση ανάμεσα στο ελληνιστικό βασίλειο της Αιγύπτου και τη Ρώμη ήταν η

- α. ναυμαχία της Σαλαμίνας.
- β. ναυμαχία του Ακτίου.
- γ. μάχη των Θερμοπυλών.

4. Η προσπάθεια του Ονήσιλου να διώξει τους Πέρσες από την Κύπρο κατέληξε
- α. σε νίκη των Κυπρίων και εκδίωξη των Περσών από την Κύπρο.
 - β. σε ήττα των Κυπρίων και συνέχιση της περσικής κυριαρχίας.
 - γ. σε συμφωνία ουδετερότητας μεταξύ των Κυπρίων και των Περσών.

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να τοποθετήσετε τις πιο κάτω ιστορικές εποχές στη σωστή χρονολογική σειρά ξεκινώντας από την **αρχαιότερη** και αριθμώντας τις από το **1** μέχρι το **4**.

- α. Ρωμαϊκή εποχή
- β. Γεωμετρική εποχή
- γ. Κλασική εποχή
- δ. Αρχαϊκή εποχή

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. «Έντιμη ειρήνη» (ποιοι την υπέγραψαν, μετά από ποιο ιστορικό γεγονός υπογράφηκε, γιατί ονομάστηκε έτσι, δύο [2] όροι της συνθήκης αυτής)

(6 μονάδες)

β. Νεκρόπολη Σαλαμίνας (δύο [2] είδη τάφων ονομαστικά, επιδράσεις, συμπέρασμα για την κοινωνική διαστρωμάτωση της Σαλαμίνας)

(5 μονάδες)

B2. Σε κείμενο 100-130 λέξεων να παρουσιάσετε την εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα και να περιγράψετε το καθένα συνοπτικά, εντάσσοντας λειτουργικά στο κείμενό σας τους όρους βασιλεία, αριστοκρατία, ολιγαρχία, τιμοκρατία, τυραννίδα, δημοκρατία.

(13 μονάδες)

B3. Σε κείμενο 80-100 λέξεων να παρουσιάσετε τον θεσμό της **πόλης-κράτους**, αναφέροντας τα συστατικά στοιχεία από γεωγραφικής άποψης και από οργανωτικής άποψης και τη σημασία του θεσμού, δίνοντας **δύο (2)** θετικά σημεία και **δύο (2)** αρνητικά.

(11 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις.

Προσοχή:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.

Γ1.

Πρώτη συνέπεια είναι, χωρίς αμφιβολία, η εξάπλωση του ελληνικού πολιτισμού. Πράγματι οι μετανάστες δεν έκοβαν κάθε δεσμό με τον κόσμο που άφηναν πίσω τους. Εντελώς αντίθετα, έφερναν μαζί τους τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις και τους θεούς τους, τις κοινωνικές πρακτικές και το πλαίσιο της πόλης που ήταν γι' αυτούς το αναγνωριστικό σημάδι του ίδιου του πολιτισμού. Έφερναν επίσης μαζί τις δικές τους τεχνικές και τις τέχνες του πολέμου. Τέλος εισήγαγαν, στις περιοχές όπου δεν υπήρχε η γραφή, το δικό τους αλφάβητο που μόλις είχαν αποκτήσει, τη γλώσσα και τους μύθους τους, ριζωμένους σ' αυτή τη γλώσσα [...] Ανάπτυξη είχε και ο τομέας των εμπορικών ανταλλαγών στη Μεσόγειο· παραμένει η μαρτυρία των αγγείων και των νομισμάτων [...]. Η εγκατάσταση ελληνικών πόλεων στα παράλια της Μεσογείου έφερε, πέρα από κάθε αμφιβολία, την ανάπτυξη πολύπλευρων ανταλλαγών, οι οποίες δεν μπορεί να μη συνοδεύτηκαν από πλέγματα αλληλεπιδράσεων, αλλά και τελικά από μεταβολές στις κοινωνικές δομές των ελληνικών πόλεων.

Claude Mossé - Annie Schnapp-Gourbeillon,
Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000-31 π.Χ.),
(μτφρ. Λύντια Στεφάνου), εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2005, σελ.180-182

Αφού μελετήσετε με προσοχή την πιο πάνω πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να αναφέρετε **ένα (1)** στοιχείο μέσα από την πηγή, που να τεκμηριώνει ότι πρόκειται για τον Β' Ελληνικό Αποικισμό.

(2 μονάδες)

β. Να εντοπίσετε **τέσσερις (4) συνέπειες** του Β' Ελληνικού Αποικισμού μέσα από την πιο πάνω πηγή.

(8 μονάδες)

γ. Να παρουσιάσετε **δύο (2) αιτίες** του Β' Ελληνικού Αποικισμού.

(4 μονάδες)

δ. Να αναφέρετε **μία (1)** ομοιότητα και **τρεις (3)** διαφορές ανάμεσα στον Α' και τον Β' Ελληνικό Αποικισμό.

(4 μονάδες)

Γ2.

Όταν πληροφορήθηκε ο Αλέξανδρος την απάντηση της Τύρου, οργισμένος [...] είπε τα εξής: «Φίλοι και σύμμαχοι, εφόσον οι Πέρσες κυριαρχούν στη θάλασσα, δε θεωρώ ασφαλή την πορεία μας προς την Αίγυπτο. Είναι όμως εξίσου επικίνδυνο και για άλλους λόγους, προπάντων όμως εξαιτίας της καταστάσεως που επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα, να αναλάβουμε την καταδίωξη του Δαρείου, αφήνοντας πίσω μας αυτήν εδώ την πόλη της Τύρου [...] καθώς και την Αίγυπτο και την Κύπρο, που κατέχονται από τους Πέρσες. Αν δηλαδή προχωρήσουμε εμείς με τον στρατό εναντίον της Βαβυλώνας και του Δαρείου, υπάρχει φόβος μήπως επικρατήσουν και πάλιν οι Πέρσες στα παραθαλάσσια μέρη και με ισχυρότερο στόλο μεταφέρουν τον πόλεμο στην Ελλάδα [...]. Αν όμως καταληφθεί η Τύρος, θα κυριευθεί και ολόκληρη η Φοινίκη, και το φοινικικό ναυτικό, που αποτελεί το μεγαλύτερο και το ισχυρότερο τμήμα του περσικού στόλου, θα προσχωρήσει πιθανότατα σε μας [...]. Μετά από αυτό και η Κύπρος ή θα προσχωρήσει χωρίς δυσκολία σε μας ή θα κυριευθεί εύκολα με επίθεση του στόλου μας. Αν λοιπόν κυριαρχήσουμε στη θάλασσα με τα μακεδονικά και τα φοινικικά πλοία και αν προσχωρήσει σε μας και η Κύπρος, τότε και με ασφάλεια θα μπορέσουμε να επικρατήσουμε στη θάλασσα και συγχρόνως με ευκολία θα επιχειρήσουμε τη ναυτική εκστρατεία μας στην Αίγυπτο. Όταν υποτάξουμε την Αίγυπτο, δεν θα υπάρχει κανένας λόγος να ανησυχούμε πια ούτε για την Ελλάδα ούτε για τη χώρα μας, και θα εκστρατεύσουμε εναντίον της Βαβυλώνας με ασφάλεια πια την πατρίδα και συγχρόνως με ανυψωμένο το γόητρό μας, εφόσον οι Πέρσες θα έχουν αποκοπεί από όλη τη θάλασσα, καθώς και από τη γη δυτικά του Ευφράτη».

Αρριανός, «Αλεξάνδρου Ανάβασις», 2.16,7-2.17,4

Μτφρ. Θεόδωρος Χ. Σαδικάκης. 1986,1998. Αρριανού «Αλεξάνδρου Ανάβασις».

Εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις. Τόμ. Α (Βιβλία Α-Γ). Βιβλιοθήκη Ελλήνων Συγγραφέων. Αθήνα:

Ακαδημία Αθηνών.

Ανάκτηση [https://www.greek-](https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=74&page=44#m1)

[language.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=74&page=44#m1](https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=74&page=44#m1)

Αφού μελετήσετε με προσοχή την πιο πάνω πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να εντοπίσετε μέσα από την πηγή και να ερμηνεύσετε **τέσσερις (4)** λόγους, για τους οποίους ο Αλέξανδρος προτίμησε να προχωρήσει στην κατάληψη της Τύρου πρώτα και μετά να στραφεί προς το εσωτερικό του περσικού κράτους.

(12 μονάδες)

β. Να αναφέρετε τη στάση που τήρησε τελικά η Κύπρος κατά την προσπάθεια του Αλεξάνδρου να κατακτήσει την Τύρο και **δύο (2)** πολιτικές συνέπειες που είχε για την Κύπρο αυτή η στάση.

(5 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ